

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ลิ้นจี่นครพนม

ทะเบียนเลขที่ สช 57100067

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครอง
สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ลิ้นจี่นครพนม คำขอเลขที่ 56100101
ทะเบียนเลขที่ สช 57100067 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 25 มิถุนายน 2556

ประกาศ ณ วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2557

(นายสมศักดิ์ พลิชยกุล)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

an/ra

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ลิ้นจี่นครพนม

(1) เลขที่คำขอ	56100101	ทะเบียนเลขที่	สช 57100067
(2) วันที่ยื่นคำขอ	25 มิถุนายน 2556	วันที่ขึ้นทะเบียน	25 มิถุนายน 2556
(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน	จังหวัดนครพนม
ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดนครพนม (หลังใหม่) ถนนอภิบาลบัญชา ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม 48000		
(4) รายการสินค้า	ลิ้นจี่		

(5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

ลิ้นจี่นครพนม (Nakhonphanom Lychee หรือ Litchi) หมายถึง ลิ้นจี่พันธุ์นพ.1 ที่มีเปลือกสีแดงอมชมพู ผลขนาดใหญ่ ทรงรูปไข่ เนื้อผลแห้ง สีขาวขุ่น รสชาติหวานอมเปรี้ยว ไม่มีรสฝาด ซึ่งปลูกในเขตพื้นที่ตำบลขามเฒ่า ของอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ลิ้นจี่ : นพ.1 ชื่อทางวิทยาศาสตร์ Litchi Chinensis Sonn. วงศ์ Sapindaceae

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- รูปร่าง เป็นรูปไข่ ใหญ่ผลกว้าง ปลายผลมน ขนาดผลโต 4.00 – 4.50 เซนติเมตร กว้าง 3.7 เซนติเมตร น้ำหนักผล 25 – 30 กรัม/ผล
- เปลือกผิว มีเปลือกสีแดงอมชมพู ผิวขรุขระไม่เรียบ หนามทุ่และห่าง เห็นร่องชัดเจน
- เนื้อ เนื้อผลแห้ง มีสีขาวขุ่น ปริมาณเนื้อร้อยละ 67 - 68
- รสชาติ หวานอมเปรี้ยว ความหวานไม่ต่ำกว่า 18 องศาบริกซ์

กระบวนการผลิต

การปลูก

- (1) มีระยะห่างระหว่างต้นและแถว 8 x 8 – 10 x 10 เมตร หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
- (2) หลุมปลูกขนาด กว้าง ยาว ลึก 50 x 50 x 50 เซนติเมตร ถ้าดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินน้อยให้ทำหลุมมีขนาดกว้างขึ้น รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก 10 – 20 กิโลกรัม หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
- (3) นำกิ่งพันธุ์ลงปลูกกลางหลุม กลบดินโดยรอบ กดให้แน่น บังด้วยร่มเงา รดน้ำพอเหมาะ

(4) การตัดแต่งกิ่งให้ทำหลังเก็บเกี่ยวผลแล้ว โดยตัดแต่งกิ่งเป็นทรงพุ่มโปร่ง ให้ตัดกิ่งที่ฉีกหัก กิ่งที่ คาดว่าไม่ออกผลแล้ว กิ่งที่ไม่แข็งแรง กิ่งที่เป็นโรคแมลงทำลาย กิ่งแห้งกิ่งกระโดง โดยตัดให้ชิดโคนกิ่ง แล้วทาด้วย ปูนขาวหรือสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา

การเก็บเกี่ยว

(1) วิธีสังเกตผลแก่ คือ หลังจากดอกบานประมาณ 3 เดือน ขนาดผลโตเต็มที่ สีเปลี่ยนจากสีเขียวเป็น สีแดงเข้ม ฐานของหนามที่เปลือกขยายออก ร่องหนามต่างออกเห็นได้ชัด

(2) เก็บในช่วงแดดไม่จัด หลังเก็บผลลั่นจี้จากต้นแล้ว นำไปรวมในที่ร่ม ทำการตัดแต่งข้อผล คัดขนาด และจัดชั้นคุณภาพ

(3) การเก็บรักษามผลผลิตเพื่อรักษาคุณภาพควรเก็บไว้ที่อุณหภูมิไม่เกิน 20 องศาเซลเซียส

การบรรจุหีบห่อ

(1) รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า

“ลิ้นจี่นครพนม หรือ Nakhonphanom Lychee หรือ Lychee Nakhonphanom”

(2) การใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย ให้ใช้สำหรับผลผลิตลิ้นจี่นครพนม ที่จำหน่ายในช่วง เดือนมีนาคม – เดือนเมษายน

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดนครพนม มีลักษณะภูมิประเทศทั่วไปเป็นที่ราบสูง สภาพภูมิประเทศแบ่งเป็น เขตตอนเหนือ ที่มี สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเนินสูงและที่ดอน มีป่าไม้สลับกับพื้นที่ราบที่ใช้ทำนา มีแม่น้ำสงครามและแม่น้ำอุบล ไหล ผ่าน และเขตตอนใต้ เป็นพื้นที่บริเวณใกล้แม่น้ำโขงทางทิศตะวันออก เป็นที่ราบลุ่ม

ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในเขตตอนใต้ทางฝั่งทิศตะวันออก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขงและพื้นที่ตอนบางส่วน ลักษณะดินเป็นดินร่วนผสมลูกรัง

ลักษณะภูมิอากาศ

ตำบลขามเฒ่า ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุม และอิทธิพลจากป่าไม้และ เทือกเขาจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมทั้งพายุจากทะเลจีนใต้ที่เคลื่อนผ่านหรือเคลื่อนเข้าใกล้ ทำให้มีฝนตกชุกในฤดูฝน และมีอากาศเย็นในฤดูหนาว

จากลักษณะภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศดังกล่าว ทำให้ลิ้นจี่ที่ปลูกในพื้นที่ตำบลขามเฒ่า อำเภอ เมืองนครพนม จังหวัดนครพนม มีรสชาติและลักษณะที่แตกต่างไปจากลิ้นจี่ที่ปลูกในพื้นที่จังหวัดอื่น กล่าวคือ มี ทรงผลรูปไข่ ใหญ่ผลกว้าง ปลายผลมนป้าน หนามหุ้มและห่าง เปลือกแดงอมชมพู เนื้อผลแห้งสีขาวขุ่น รสหวานอม เปรี้ยว น้ำน้อย เห็นล่องชาดชัดเจน ผลโต เป็นต้น

ประวัติความเป็นมา

เมื่อปี พ.ศ.2499 ที่วัดศรีเทพประดิษฐาราม อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม มีญาติโยมนำลิ้นจี่มา ถวายหลวงปู่จันทร์ (เจ้าคุณसारภานุเมธี) เจ้าคณะจังหวัดนครพนม เมื่อท่านได้ฉันแล้วเห็นว่ารสชาติดี จึงได้นำ เมล็ดลิ้นจี่นั้นให้พระเถระและญาติโยมนำไปปลูก แต่มีเพียงสามแถวระ สุธธิโสภ ที่ได้นำเมล็ดพันธุ์ลิ้นจี่ไปให้โยม พ่อ – แม่ คือ นายอวนและนางสว่าง สุธธิโสภ ปลูกในบริเวณบ้าน ที่บ้านนาโดน ตำบลขามเฒ่าอำเภอเมือง จังหวัด นครพนม เพาะเมล็ดปลูกได้ต้นลิ้นจี่ 10 ต้น

ต่อมาปี พ.ศ.2533 – 2535 กรมวิชาการเกษตร โดยสถานีทดลองพืชสวนนครพนม ได้ทำการศึกษา และคัดเลือกพันธุ์ลิ้นจี่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้ 2 สายพันธุ์ คือ นครพนม 1 (นพ.1) และ นครพนม 2 (นพ.2) จากนั้นได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบลิ้นจี่ทั้ง 2 สายพันธุ์ พบว่า พันธุ์นครพนม 1 มีลักษณะ ที่ดีกว่าทั้งปริมาณและคุณภาพผลผลิต จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและเสนอเป็นพันธุ์แนะนำของกรมวิชาการเกษตร ในปี 2536 โดยใช้ชื่อพันธุ์ว่า “ลิ้นจี่ นพ.1” ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “ลิ้นจี่พันธุ์นาโดน” หรือ “ลิ้นจี่บ้านนาโดน” ตามสถานที่กำเนิดและพื้นที่ปลูก

ด้วยความอร่อยและความมีชื่อเสียงของลิ้นจี่นครพนม จึงได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคและได้มีการจัดงาน เทศกาลลิ้นจี่นครพนม หรือเรียกกันว่า “งานวันเทศกาลลิ้นจี่บ้านนาโดน” ซึ่งจัดช่วงวันสงกรานต์เป็นประจำทุกปี

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การผลิตลิ้นจี่นครพนม ครอบคลุมพื้นที่ในเขตตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัด นครพนม รายละเอียดตามแผนที่

(8) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิต และระดับจังหวัด
- (2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้าที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ลิ้นจี่ นครพนม
- (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน สำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ลิ้นจี่ นครพนม

(9) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) ลิ้นจี่นครพนมจะต้องมีการผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด ตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกปลูกลิ้นจี่ นครพนม รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้
